

4. Карлова В.В Основні фактори формування і розвитку національної самосвідомості. Державне управління: теорія і практика: електронне наукове фахове видання. 2010. № 2. URL: [http://academy.gov.ua/ej/ej12/t\[ts\]/10kvvrns.pdf](http://academy.gov.ua/ej/ej12/t[ts]/10kvvrns.pdf).
5. Боришевський М. Й. Національна самосвідомість у громадянському становленні особистості. Київ: Беркут. 2000. 63 с..
6. Селищева І. А. Роль історичної освіти у формуванні національної свідомості. Вісник Національного технічного університету України «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. 2016. №2. С. 60-65.
7. Ряшко О. В., Ряшко В. І. Формування національної свідомості як важливого чинника патріотизму у майбутніх працівників правоохоронних органів України. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки: збірник наукових праць. 2015. № 824. С. 398–404.
8. Каплуновська О. М., Кичата І. І., Палець Ю. М. Україна – моя Батьківщина: парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 72 с.

Буряк А. П., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: Карпова І.Г., к. пед. н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка», irina.karpova.1962@ukr.net

ВПЛИВ МАС-МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Стрімкий розвиток технологій призвів до того, що сьогодні більшість людей отримують інформацію за допомогою мас-медіа. Фактично люди отримують не первинні дані, а вже скориговані відомості, висвітлені зі зручного для автора боку. Таким чином, засоби масової інформації не лише мають значний вплив на формування громадської думки, який зріс в останні роки, а й вміло з цією метою використовуються.

Характер впливу засобів масової інформації може бути інформаційним і соціальним [1]. Згідно з першим, дія на громадську думку людини відбувається за допомогою інформації, а згідно з другим – проявляється в процесі обміну певними даними під час спілкування. При цьому ставлення людини до отриманих даних може бути позитивним, негативним та нейтральним [4]. Найчастіше, коли люди дають власну оцінку певним фактам, вона є позитивною, якщо інформація відповідає власним переконанням людини. В іншому ж разі оцінка буде негативною або нейтральною.

Щоб викликати потрібну оцінку тієї чи іншої інформації у суспільства через засоби масової інформації може бути подана не точна або неповна інформація. Особливо це поширено в Україні. Згідно з результатами опитування USAID-Internews «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа – 2020 р.», 77% громадян впевнені в існуванні дезінформації, розпізнати ж дезінформацію здатні лише 3% [3].

Найбільший вплив мас-медіа мають на підлітків, чия громадська думка легко піддається під тиском різних інструментів впливу мас-медіа. Серед таких інструментів розрізняють: переконання (використання аргументації), навіювання (маніпулювання емоціями, вірою та довірою громадян), наслідування (один з наймасовіших видів психологічного впливу), психологічне зараження (передавання емоцій), маніпулювання (тиск на аудиторію з метою отримання бажаного результату [4].

На даний момент дорослі намагаються вберегти молоде покоління від впливу мас-медіа. Це проявляється в заборонах з метою мінімізації взаємодії з небажаним контентом, а також в розгляді інформації з залученням багатьох джерел. Необхідність у таких заходах пов'язана з відсутністю у молоді навичок фільтрування даних. До внутрішніх фільтрів людини відносять її цінності, знання, досвід та інші [2].

Отже, засоби масової інформації мають значний вплив на формування громадської думки. Опиратися цьому впливу майже неможливо, оскільки сьогодні мас-медіа є головним джерелом інформації. При цьому, щоб мінімізувати вплив засобів масової інформації на формування громадської думки, слід розвивати внутрішні фільтри, виробити навички виявлення дезінформації, до яких належать перевірка джерел інформації та даних, на основі яких вони були сформовані, використання декількох непов'язаних між собою засобів масової інформації, формування власної бази правдивих мас-медіа.

Перелік посилань

1. Гісем О.О., Мартинюк О.О. Громадянська освіта: навч. посіб. Харків: Ранок, 2018. 192 с.
2. Васильків І.Д. Громадянська освіта: навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2018. 256 с.
3. Презентація нового опитування USAID-Internews щодо споживання медіа. *Укрінформ*: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3113580-prezentacia-novogo-opituvanna-usaidinternews-sodo-spozivanna-media.html>
4. Танчин І.З. Соціологія: навч. посіб. Львів: Укр. акад. друкарства, 2005. 350 с.

Хоменко К. Ю., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: Карпова І. Г., к. пед. н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка», irina.karpova.1962@ukr.net

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ФЕНОМЕН ЦИВІЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА

Побудова та розвиток громадянського суспільства ґрунтується на волонтерській діяльності, адже головною її метою є створення миру та справедливості для всіх людей. Волонтери надають соціальні послуги тим, хто цього потребує, не вимагаючи нічого натомість. Іншими словами вони є добровольцями. Саме формування волонтерської діяльності є одним з елементів формування ефективної та результативної соціальної роботи будь-якої країни світу.

Дослідженням волонтерства як соціологічної проблеми та як феномена цивілізованого суспільства займалися багато вчених, наприклад, А. Зінченко, В. Назарук, І. Бекешкіна, І. Зверева, І. Трубавіна, К. Павлюк, Л. Кіреєва, М. Дейчаківський, Н. Івченко, О. Безпалько, О. Трубнікова, О. Шатохіна, О. Яременко, С. Марченко, С. Толстоухова, Ф. Ступак.

Сьогодні в Україні відбуваються політичні, економічні та соціальні зміни, які потребують продуктивної соціальної роботи, а саме – волонтерства. Суспільство потребує людей, які відчувають відповідальність за свою країну та її розвиток, які хочуть допомогти їй. Саме такі громадяни є ініціаторами створення недержавних та громадських організацій та приймають серйозні рішення. Тому зараз набуває актуальності проблема розвитку волонтерського руху [1]. Хоча виник він ще в 1859 році, тоді французький журналіст Анрі Дюман висловив думку щодо створення групи людей, які б працювали з пораненими бійцями, проводили першу медичну допомогу. Так з невеличкої організації виник міжнародний гуманітарний рух Червоний Хрест [2].

Принципи, які запропонував Дюман, досі є головними для волонтерського руху всього світу, а саме [3]:

- надання безкоштовної допомоги, тим хто цього потребує, в дусі братерства;
- повага до гідності всіх людей та до культури всіх народів;
- колективні та особисті потреби є однаково серйозними та вагомими;
- приєднання до волонтерської роботи має бути добровільним, свідомим та з власної волі;
- право на об'єднання мають всі, не зважаючи на релігійну та расову належність, матеріальний і соціальний стан, фізичні особливості.